

В. О. Добровольський

Граве Дмитро Олександрович



ГРАВЕ Дмитро Олександрович (25. 08 (06. 09). 1863, м. Кирилов Новгород. губ., нині Вологод. обл., РФ – 19. 12. 1939, Київ) – математик. Доктор математики (1896), професор (1897). Акад. ВУАН (1919), член-кореспондент АН СРСР (1924), почес. чл. АН СРСР (1929). Заслужений діяч науки УРСР (1935). Член НТШ (1924). Закін. С.-Петербур. університет (1885), був залиш. для підготовки до професор. звання, викладав у ньому 1889–97. Водночас – в Інституті інж. шляхів сполучення (1890–97) та на Вищих жін. курсах (1892). У 1899–1901 – ординар. проф. Харків. університету і Технол. інституту, 1902–39 – Київ. університету. Водночас 1934–39 – перший дир. Інституту математики АН УРСР. Один із організаторів Київ. комерц. інституту та Вищих жін. курсів. 1917 керував ініціатив. групою для створення філії Університету св. Володимира в Ялті. Очолював Комісію прикладної математики (1921–33) та н.-д. каф. математики (1923–34) АН УРСР. Ініціював створення в системі АН УРСР Відділ. тех. наук. Засн. київ. алгебраїчної школи, послідовники якої – [В. Вельмін](#), [Б. Делоне](#), [О. Шмідт](#), [Є. Жилинський](#), [М. Кравчук](#), [О. Островський](#), [М. Чеботарьов](#), [М. Крейн](#), [Ю. Соколов](#), [Н. Ахієзер](#). Осн. наук. праці присвяч. алгебрі, теорії чисел, прикладній математиці й механіці. Розвивав теорію Галуа і теорію ідеалів, описав деякі класи алгебраїчних рівнянь 5-го степеня, розв'язних у радикалах. У механіці знайшов усі інтеграли системи диференціал. рівнянь задачі трьох тіл, не залежних від закону дії сил. Досліджував також питання земного магнетизму, гідравліки. У доктор. дис. розв'язав низку проблем диференціал. геометрії для задач картографії, зокрема про найвигіднішу проекцію для зображення будь-якої частини земної поверхні на карті. Видав 2 томи «Трактату з алгебраїчного аналізу» (К., 1938), рукопис третього загубився під час війни. Авторитет Г. використали органи ГПУ у цькуванні М. Кравчука.

Основні праці

Об основных задачах математической теории построения географических карт. С.-Петербург, 1896; Теория конечных групп. К., 1908; Арифметическая теория алгебраических величин. К., 1910. Т. 1; 1912. Т. 2; Курс алгебраического анализа. К., 1911; Основы аналитической геометрии. Ч. 1: Геометрия на плоскости. К., 1911; Энциклопедия математики. К., 1912; Элементы высшей алгебры. К., 1914; Начала алгебры. С.-Петербург, 1915; Краткий курс математического анализа. К., 1924; Теоретична механіка на основі техніки. Х.; К., 1930; Х., 1932 (рос. перекл. – Москва; Ленинград, 1932); Аналітична геометрія. Х.; К., 1933; Вибрані праці. К., 1971.

Рекомендована література

1. Стеклов В. А., Лазарев П. П., Белопольский А. А. Записки об ученых трудах Граве Д. А. // Изв. РАН. 1924. Т. 18, № 12–18;
2. Кравчук М., Крилов М., Пфейффер Ю., Штаерман І. Півстоліття науково-педагогічної діяльності академіка Граве Д. О. // Вісті УАН. 1935. № 8–10;
3. Чеботарев Н. Г. Академик Дмитрий Александрович Граве: К 50-летию его научно-педагогической деятельности // УМН. 1937. Вып. 3;
4. Сборник, посвященный памяти академика Дмитрия Александровича Граве. Москва; Ленинград, 1940;
5. Делоне Б. Н. Дмитрий Александрович Граве (1863–1939) // Изв. АН СССР. Сер. матем. 1940. Т. 4, № 4–5;
6. Добровольский В. А. Дмитрий Александрович Граве. Москва, 1968;
7. Урбанский В. М. Дмитрий Граве и время. К., 1998.

Бібліографічний опис:

Граве Дмитро Олександрович / В. О. Добровольський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2007. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-25757>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).